

Козаки –хоробро воювали проти...(турків і татарів).Іван- правильно?

На Дніпрі, за порогами є острів ...(Хортиця).Тут козаки збудували фортецю. Ця фортеця дістала назву? (Запорозька Січ).

Козаки жили у хатках, накритих очеретом і кінською шкурою, вони називалися...(кошами, або куренями).

Посередині Січі стояла...(церква святої Покрови).

Хто хотів стати козаком, мусив...(3 роки служити у старого козака).

Який звичай був у козаків, чи кликали вони один одного справжнім ім'ям? (давали прізвиська)

Отамана славного Запорізького війська називали (кошовим отаманом).

Хто майже 25 років був на Січі кошовим отаманом? (Іван Сірко)

Скільки разів його обирали кошовим отаманом козаки? (8 разів)

Козаків можна було впізнати ... (по одягу і зачісці.)

Що носили козаки? (грубу сорочку, широкий пояс, кирею.)

Що їли козаки? (рибу, птицю, м'ясо)

Отже, хто захищав в давні часи Україну від ворогів? (Козаки)

Який девіз був у козаків? (Або перемога, або смерть.)

2.Підготовка учнів до сприйняття нового матеріалу.

Бесіда вчителя.

Сьогодні ми знову помандруємо в минуле нашого народу, в ті часи, коли жили славні українські козаки. Тема нашого уроку «Різдвяна пригода», яку написав нам Михайло Слабошпицький.

3. Письмова робота в зошитах.

Робота над словником.

Розгорніть зошити, запишіть тему уроку та нові слова, які ви повинні на сьогоднішньому уроці зрозуміти і запам'ятати. Перепишіть із с.56 нові слова

Турецький султан-цар

Дошкуляти-допикати.

Орда-назва турецького війська.

Зарізяки-убивці.

Глузливий лист-смішний

Шайтан-по-турецькому чорт

Люципер-диявол

Плюгавець-поганець

Різдво-свято народження Сина Божого

Нападники-вороги

Год-рік

Робота над правильною вимовою нових слів.

4.Робота над змістом твору.

1) первинне ознайомлення з текстом.

- Ваше завдання прослухати уважно текст і правильно відповісти на поставленні запитання:

-Коли намірився султан напасти на козаків?

-Хто побачив нападників?

-Що написали козаки турецькому султану?

2) читання учнями тексту- по абзацу «Ланцюжком»;

3) переказ оповідання за питаннями; вибіркоче читання. Можна підтверджувати свою думку реченнями з тексту.

Про що мріяв турецький султан?(знищити запорожців).

Чому султанові радники вирішили напасти на Січ під час Різдва? (бо козаки святкуватимуть і втратять пильність).

Хто побачив у вікно ворогів і що він зробив? (козак Шевчик; розбудив козаків).

Хто написав лист турецькому султану?(кошовий отаман Іван Сірко із всіма запорожцями)

Як називають у листі султана та його військо козаки?

Вчитель . Фізкультхвилинка. Перегляд відеокліпу

Раз – підняти руки вгору,

Два – нагнутися додолу,

Не згинайте, діти, ноги,

Як торкаєтесь підлоги

Три - чотири – прямо стати

Будем знову **починати**

6. Як ви гадаєте, яка головна думка оповідання «Різдвяна пригода»?

-Козаки завжди готові постояти за себе.

Над чим примусило замислитися оповідання?(Що треба пишатися нашими предками; брати від приклад, найкращі риси)

7. А ще ми зустрілись в оповіданні з легендарною особою - Іваном Сірком. А що ви про нього знаєте?

8. Словник -репродукція

9. Робота над репродукцією картини Рєпіна «Запорожці».

□ Слово вчителя.

До теми козацтва зверталися не тільки письменники, але й художники. Перед вами репродукція картини Іллі Юхимовича Рєпіна «Запорожці пишуть листа турецькому султанові». Він працював над картиною майже 12 років.

Докладніше: [Лист запорожців турецькому султану](#)

10. Розгляд та аналіз картини.

За легендою, лист було написано в [1676](#) [кошовим отаманом](#) [Іваном Сірком](#) «з усім кошем Запорозьким» у відповідь на погрози султана

[Османської імперії](#)

[Мехмеда \(Мухаммеда\) IV](#)

— Хто зображений на картині? (*Козаки, їм чомусь усім весело, всі сміються*)

- Скажіть, будь ласка, хто зображений на передньому плані картини? Так, звичайно, це Іван Сірко.

— На передньому плані Рєпін зобразив запорожців, які зібралися за столом, із дощок, щоб дати відповідь ворогові. Дружно трудяться вони над складанням листа, і широким

степом розноситься їхній нестримний регіт. Тут зображений кошовий отаман Сірко. Він могутній і широкоплечий. Саме він і сказав щось таке, від чого всі козаки дружно сміються. А сам Сірко стримано посміхається у вуса, дивиться на всіх своїми хитрими розумними очима. Ми майже чуємо громоподібний регіт могутнього, грубувато-прямодушного Тараса Бульби-справа. Писар з лукавою старанністю записує на папір те, що підказує йому напівоголений козак-дотепник-зліва. Задумливо усміхається молодий красень Андрій. Бачимо дужого рубаку-воїна, серйозного і простого, мов дитина. Ніби чуємо, як заливається тонким верескливим сміхом дід.

- Скільки козаків на картині? Порахуйте. (*Більше двадцяти*)
- Що випромінюють обличчя козаків? (*Радість, сміливість, дружність, єдність*)
- Де відбуваються ці події? (*В Запорозькій Січі*)
- Що видно за спинами запорожців? (*Звичайне щоденне козацьке життя*)
- За допомогою власної уяви домисліть звуки, які могли б лунати довкола. (*Сміх. регіт, вигуки, брязкіт зброї*)

ІІІ. Заключний етап

1. Закріплення знань, умінь і навичок. Перегляд фотографій,

слайдів